

fak(e)ticky

fak(e)ticky

- [fakticky]
- působí přes šest let
- založeno skupinou mladých novinářů – nespokojenost se stavem českého mediálního prostředí a s úrovní mediální gramotnosti Čechů
- workshopy na míru pro všechny věkové kategorie:
 - *Média a dezinformace*
 - *Kritické myšlení a argumentace*
 - *Sociální sítě a kyberšikana*
 - *AI v praktickém životě*
 - *Předsudky (v dětských domovech)*
 - ...a další
- + podcast *Co škola?*, měsíční newsletter, vzorové hodiny (učebnice)

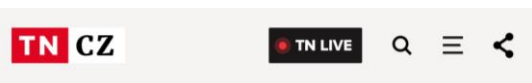
Média a dezinformace

- informace a jejich zdroje
- pravda – lež – názor
- zdroje a jak posoudit důvěryhodnost
- média a novináři (*vlastnictví médií, etika – mj. bulvár*)
- dezinformace (*textové, audiovizuální*)
 - příklady (články a jejich dopady, zpětné vyhledávání obrázků, deep fakes)
 - kdy jsme nejnáchylnější, motivace šířitelů
 - jak jim nenaletět

Média

1. Město Frýdek-Místek zaplatí od listopadu 2023 školní obědy všem školákům.
2. Česká republika vstoupila do EU v roce 2004, v době, kdy byl premiérem Václav Klaus starší.
3. Nejčastějším chlapeckým jménem pro novorozence v lednu 2017 byl Jakub.
4. Petr Pavel se narodil v Kolíně.

POČASÍ

Nová předpověď znepokojila meteorology. Česko sevře extrémní počasí

Ilustrační fotografie | Zdroj: Kolář Getty Images

PRAVDA/LEŽ + primární zdroj

HUSPODÁRSKÉ NOVINY

Kup na [msta.cz](#)

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

22,097 -0,104 % EUR 23,920 -0,021 %

KOMENTÁŘ PETRA HONZEJKA

Babiš se projevil jako zrádce spojenců. Tvrdí, že je „pro lidi“, ale představuje největší ohrožení bezpečnosti Česka

23. 1. 2023 • 5 min. čtení

Prezidentské volby 2023

Výsledky voleb 2023 Průzkumy 2. kolo Volečský průkaz

Uráží naše jídlo a ani by nám nepřišel na pomoc. Babišova slova pobouřila Poláky a všimli si i v Litvě

Dnes 9:59

Kandidát na prezidenta Czech: Nie wysłałbym wojsk na pomoc Polsce

Dobry den 08:02 48 4 302 34 95

Babiš: Pavel by se měl vzdát kandidatury a místo přenechat mně · Video

Včera 22:36

Česko zasype další sněh · Živě

Volba prezidenta

2. kolo 27.–28. ledna

- Na začátku ledna bylo vše jinak. Pavel má teď kritický náskok, říká šéf agentury STEM
- Jako první budou vědět, kdo je prezident. Díky podobnému systému, jaký má Netflix
- Volební kvíz: Pavel, nebo Babiš? Který z finalistů má blíže k vašim názorům

ONLINE PRENS

Odmitnutí pomoci Polsku? Hrozba pro Česko, kritizovali Babiše. Ten svá slova mírnil

ZIVĚ Pomoc Ukrajině nemá snížit komfort Čechů, řekl Babiš. Na vině je Rusko,

iDNES.cz

Pondělí, 23. ledna 2023 svatek m. Zdraví 1 °C

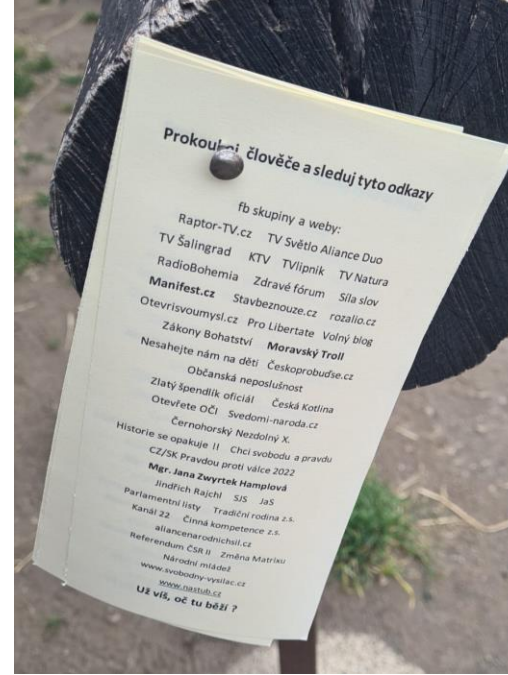
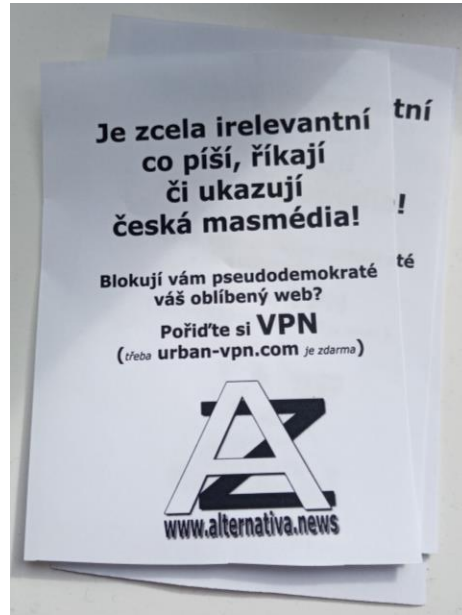
Rusové jsou blízko odříznutí Bachmutu. Zpola ho obklíčili, přiznal Kyjev

NEJNOVĚJŠÍ

zobrazovat sport

- 9:47 Plišková v Melbourne hladce prolétla do čtvrtfinále, Fruhvirtová neuspěla
- 9:44 Po novém západním okruhu v Plzni povedou i linky městské dopravy

Dezinformace

1. Nůž, kladivo, krev. Žena svedla na záchodě souboj s hadem
2. Políbit, ale nekousat, žertoval papež s jeptiškou
3. Kočku našli v motoru až po 200 kilometrech
4. Doručovatel nevydal 92leté seniorce láhev, neprokázala zletilost
5. Samozvaný Bůh ve snaze léčit svým žezlem rozbil muži hlavu
6. Majitel restaurace přidával do jídla opium, aby se k němu hosté vraceli
7. Na věřící vzali práškovací letadlo, aby je hromadně pokropili svěcenou vodou
8. Kachna hledá lásku přes inzerát, chystá se romantická večeře
9. Syn ukousl při hádce otci kus ucha, ten ho chtěl slepit vteřinovým lepidlem
10. Ženich přišel pozdě na svatbu, nevěsta si vzala souseda

Kritické myšlení a argumentace

- krimyš – co to je (*emoce vs. racionalita*)
- kdy nám mozek selhává
 - mj. informační přesycení/obezita
- kognitivní zkreslení
- argumentační fauly
- nácviky diskuzních a debatních dovedností

PŘÍPRAVA:

UJASNI SI SVOU MOTIVACI - PROČ SE CHCI POUŠTĚT DO TOHOTO DIALOGU? (MÁM OBAVU O ZDRAVÍ DRUHÉHO, JEHO PŘESVĚDČENÍ MŮŽE NEGATIVNĚ OVLIVNIT JEHO ROZHODOVÁNÍ, NEMOHU UŽ DÉLE MLČET).
PŘIJMI SKUTEČNOST, ŽE I TY SE MŮŽEŠ V NĚČEM SPLĚST, NEBO ZMĚNIT NÁZOR NA ZÁKLADĚ ARGUMENTŮ, KTERÉ BUDOU PŘEDNESENY.
JE V PORÁDKU NEMÍT NA NĚCO NÁZOR.
NEODSUZUJ DRUHÉHO KVŮLI JEHO NÁZORŮM, NEOPOVRHUJ JIM.
JE NAPROSTO V PŘIROZENÉ, ŽE LIDÉ MAJÍ ROZDÍLNÉ NÁZORY.
DŮLEŽITÉ JE, JESTLI JSOU JEJICH NÁZORY ZALOŽENÉ NA OVĚRITELNÝCH FAKTECH.

JAK SE CHOvat V PRŮBĚHU KONVERZACE:

PŘÍSTUPUJ K DRUHÉMU S RESPEKTEM, NEPOUŽÍVEJ VULGÁRNÍ JAZYK, NEPOSÍMÍVEJ SE MU, NEUČOČ NA JEHO HODNOTY.
NESNAŽ SE DRUHÉHO ZAHLTIT FAKTY, SÍLA DEZINFORMACÍ SPOČÍVÁ V APELU NA EMOCIE, NE V KVALITĚ INFORMACÍ.
POKLÁDEJ DRUHÉMU OTÁZKY, VEĎ HO K VYTVÁŘENÍ VLASTNÍ INTERPRETACE, ODPOVÍDÁNÍM NA OTÁZKY SI MOŽNÁ SÁM UVĚDOMÍ, ŽE NĚCO NESEDÍ, NARAŽÍ NA SLABÁ MÍSTA.
HLEDEJTE, CO MÁTE SPOLEČNÉ (SPOLEČNÝ CÍL, OBAVA O ZDRAVÍ, PROSPERITA, ZÁJEM O VEŘEJNÉ DĚNÍ)
NAVZÁJEM SI POROVNEJTE ZDROJE INFORMACÍ A DISKUTUJTE O NICH.
CO POVAŽUJETE ZA DŮVĚRHODNÉ ZDROJE? JAKÉ JSOU JEJICH ZNAKY?

ZÁVĚR:

PŘIJMEJ SI, ŽE NEMUSÍŠ ZMĚNIT NĚČÍ NÍZOR. MOŽNÁ ALE NĚKoho INSPIRUJEŠ K PŘEMÝŠLENÍ O ZDROJÍCH, KTERÉ POUŽÍVÁ.
UKONČIT KONVERZACI V PRÁVÝ ČAS JE MNOHEM LEPŠÍ, NEŽ NECHAT JI PŘEJÍT V KONFLIKT.
BUĎ TRPĚLIVÝ, MOŽNÁ TO BUDE BĚH NA DLOUHOU TRÁŤ. NEBO NEMUSÍŠ DRUHÉHO PŘESVĚDČIT VŮBEC. SLUŠNÝ DIALOG JE TAKÉ SKVĚLÝ VÝSLEDEK!

Kritické myšlení a argumentace

konfirmační zkrleslení

- tendence soustředit se na informace, které potvrzují naše již existující názory
- tendence obklopovat se souhlasícími jedinci
- echo chambers/ozvěnové komory
- sociální bubliny

"Thanks. Great political discussion."

"I trust this site to tell the truth."

David

Přečetl sis článek, podle kterého může nošení roušek způsobit otravu oxidem uhličitým a další zdravotní problémy. Začínáš pochybovat o tom, zda jsou roušky opravdu nutné.

Marie

Jsi Davidova partnerka. Pracuješ v nemocnici a z vlastní zkušenosti víš, jak důležité je nosit roušky, aby se zabránilo šíření nemocí. Chceš Davidovi pomoci pochopit důležitost nošení roušek.

Sociální sítě a kyberšikana (+ AI)

- sebekontrola času stráveného s elektronikou
- rodiče vs. děti (*návyky, pravidla*)
- pozitiva a negativa sociálních sítí
- digitální propast, sociální bubliny
- reklama (*personalizovaná*)
- soukromí: digitální stopa, fotografie (*Google Lens, TinEye, metadata*)
- podvody (*spam, scam, phishing*), hesla, falešné profily
- ChatGPT a jiné nástroje AI (*mechanismy, etika, využití, budoucnost*)

Sociální sítě a kyberšikana (+ AI)

Co teď? A jak tomu šlo předejít?

1. Anička poslala kamarádce video, na kterém zpívá a tancuje ve svém pokoji. Kamarádka ho bez jejího souhlasu zveřejnila na Facebooku.
2. Karel se přes internet domluvil, že s klukem, kterého potkal ve skupině o Pokémonech, vymění pár kartiček. Poslal je na udanou adresu, ale zpátky už mu nic nepřišlo a kluk už také nekomunikuje.
3. Šárce na Instagramu napsala cizí holka, že má skvělé fotky a že se s ní chce někdy sejít a taky takové nafotit.
4. Na Adamově instagramovém profilu se začaly pod fotkami objevovat komentáře od botů a od úplně cizích lidí v cizím jazyce.
5. František s Amálií se rozešli. František založil profil na Instagramu, na kterém zveřejňuje fotky Amálie, které mu během vztahu poslala a sama by je nikdy nezveřejnila.
6. Na TikToku se Hance začala objevovat videa, kde moc slovům nerozumí, jsou na nich o hodně starší děti nebo dospělí a říkají věci, které jí nejsou příjemné.

Najdi někoho...

jméno

...kdo se někdy setkal s někým, koho poznal online, ve skutečném životě.	
...kdo má stejné heslo na více účtech.	
...kdo někdy dostal nepříjemnou zprávu na sociální síti.	
...kdo má účet na více než pěti sociálních sítích.	
...komu někdy ukradli profil na sociální síti či ve hře (nebo jeho e-mail).	

Sociální sítě a kyberšikana (+ AI)

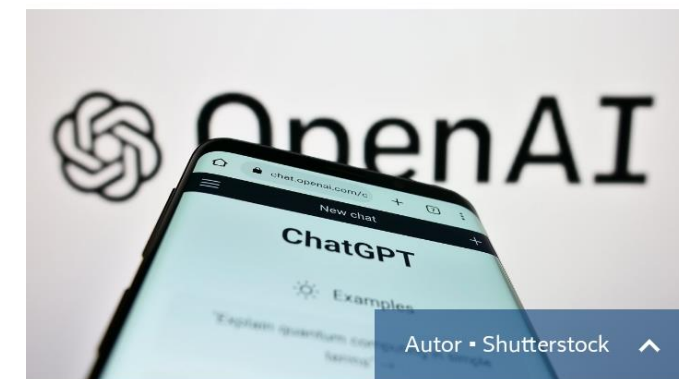
Jak si zjednodušit život s ChatGPT, než vám ho v práci zakážou. Přinášíme tipy

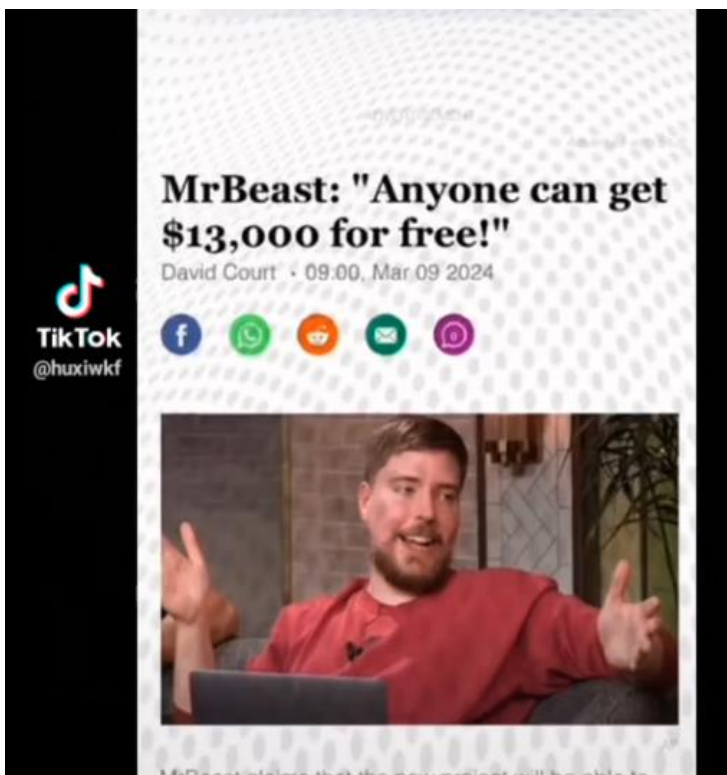
David Busta redaktor

7. 3. 2023 00:00 • Aktualizováno •

2 min. čtení ▶ PŘEHRÁT ČLÁNEK

7 atímco novinové titulky a sociální média v posledních

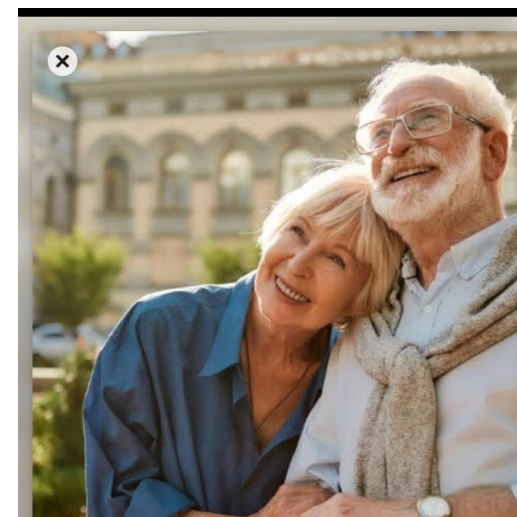
Support Policy Page

19:57

Poslední varování!
Zjistili jsme, že vaše stránka porušuje naše standardy komunity obrázků a videí. Prosím kontaktujte nás, než budeme nuceni stránku trvale zamknout!
Contact Support Team: <https://tinyurl.com/Business-Support-Policy>
Your case ID: 68571792

Meta Support ©2023
(Automatic notification _ Please contact now)

Klepnutím a podržením zareagujete

Důchodci dostávají zvýšení

Zvýšení důchodů pomůže 7 milionům důchodců zvládnout inflaci.

Zvýšení důchodů

Otevřít

Na tom videu jsi ty? 😱😱😱 !!
<https://8r3.cc/4jeAgX0eSx>

Komediální hit o lžích, tajnostech a nevěře

GIUSEPPE BATTISTON ANNA FOGLIETTA MARCO GIALLINI EDOARDO LEO
VALERIO MASTANDREA ALBA ROHRWACHER KASIA SMUTNIAK

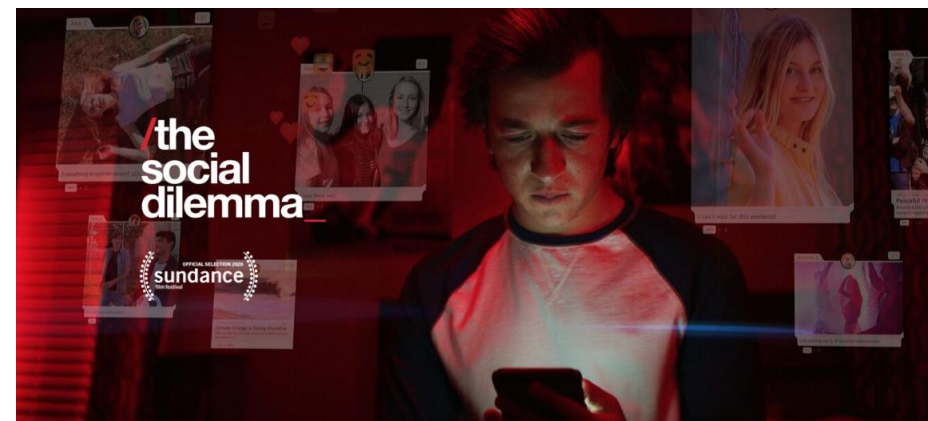

naprosto cizinci

Víš, s kým jíš?

režie PAOLO GENOVESE

V KINECH OD 20. 4. 2017

DEZINFORMAČNÍ DESATERO – pomocník k ověřování zdrojů

- 1) Vychází zpráva alespoň ze **dvou důvěryhodných zdrojů**?
- 2) Víme, kdo je **autor**?
- 3) Můžeme dohledat, **kdo médium vlastní**?
- 4) Známe **historii média**? Dokáže se za své chyby omluvit?
- 5) Nabízí zpráva všechny důležité **úhly pohledu**?
- 6) Je zpráva **bez emocí**?
- 7) Říká titulek **to samé, co text**?
- 8) Je zpráva napsaná **bez gramatických chyb**?
- 9) Jsou všechny informace **aktuální**?
- 10) Mysleli to vážně? **Nebyl to jen vtip**?